

NaturErhvervstyrelsen

Den 4. oktober 2012

Sagsnr.: 12-3044-000001

Referat fra møde i det rådgivende udvalg for Skovfrø og –planter Torsdag d. 4. oktober 2012

Mødet blev afholdt i NaturErhvervstyrelsen, Nyropsgade 30, 1780 København V

Deltagere:

Bruno Bilde Jørgensen; KU, Skov og Landskab. Ordstyrer
Claus Jerram Christensen; Danske Juletræer
Gunnar Friis Proschowsky; Skovfrøhandlen (Naturstyrelsen Nordsjælland)
John Norrie; Dansk Landskabsarkitektforening
Martin Jensen; Aarhus Universitet
Morten Krogh; HedeDanmark (skovfrø)
Niels Juhl Bundgaard; Naturstyrelsen
Pernille Karlog; Naturstyrelsen
Peter Ladegaard; Danske Planteskoler (Johansens Planteskole)
Peter Schjøtt; Danske Planteskoler (Peter Schjøtts Planteskole)
Ulrik Nyvold; Skovfrøhandlen (Levinsen og Abies A/S)

Kristine Riskjær, NaturErhvervstyrelsen. Enhedschef i Planter
Anne-Kathrine Mandrup, NaturErhvervstyrelsen. Souschef i Planter
Jane Momberg, NaturErhvervstyrelsen
Lis Tanderup Stenstrup, NaturErhvervstyrelsen
Helle Strømsted, NaturErhvervstyrelsen
Hanne Poulsen, NaturErhvervstyrelsen

Afbud fra:

Erik Dahl Kjær, formand; KU, Skov og Landskab
Jan Svejgaard Jensen; Plantning & Landskab, Landsforeningen. Nyt medlem
Niels Otto Lundstedt; Dansk skovforening
Søren Iversen; Danske Planteskoler (Hjorthede Planteskole)
Thure P. Hauser; KU, Natur- og Biovidenskabelige Fakultet

Dagsorden

1. Velkomst til det nye udvalg ved enhedschef Kristine Riskær
2. Godkendelse af dagsorden
3. Orientering om herkomstkontrollen
 - Præsentation af Planters medarbejdere
 - Status for kontrollen
 - Kontrollen 2013, herunder risikobaseret kontrol
 - Aktindsigtssager 2011 og 2012
4. Opfølgning fra sidste møde
 - Håndtering af popler i herkomstkontrollen
 - Nyt kåringsformål, energiproduktion
 - Frivillig herkomstordning for ikke EU arter
5. Kåringsudvalgets beretning (bilag 1)
6. Orientering om skadegørere
 - Status for asketoptørre (Skov & Landskab)
 - Overvågning for karantæneskadegørere (NaturErhvervstyrelsen)
7. Eventuelt – herunder næste møde

1. Velkomst til det nye udvalg

Enhedschef Kristine Riskær bød det nye udvalg velkommen og gav en kort status for NaturErhvervstyrelsens omorganisering. Styrelsen foreslår større åbenhed omkring mødereferater, dog således at der fortsat vil kunne ske fortrolige drøftelser, og at dette i så fald vil blive angivet i dagsordenen. Det foreslås, at referater fra møderne fremover lægges på styrelsens hjemmeside. Udvalget udtrykte bred tilslutning til dette forslag.

2. Godkendelse af dagsorden

Dagsorden godkendt.

3. Orientering om herkomstkontrollen

Planter skifter som følge af omorganiseringen medarbejdere på herkomstkontrollen. Der vil ske en løbende overdragelse af opgaver med backup fra kolleger, der tidligere har dækket området. Lis T. Stenstrup vil fremover dække avls- og omsætningskontrol i planteskoler og omsætningskontrol hos frøhandlere, mens Hanne Poulsen dækker øvrige herkomstopgaver, herunder kåring, import, indsamling og lovgivning. Helle Strømsted håndterer, som hidtil, indberetninger, certifikater mm.

Status for kontrollen er, at der er meget behersket aktivitet inden for kåringer, indsamling og import. I 2012 er der indtil dags dato anmeldt 36 indsamlinger, hvoraf nogle forventes aflyst, samt 3 importere. Der forventes ikke ændringer i kontrollen på disse områder i 2013. Avls- og omsætningskontrollen 2012 er netop igangsat. Der forventes overgang til elektronisk kontrolrapportering i 2013, og med basis i resultat for denne kontrol forventes det, at der i 2014 kan indføres en risikobaseret kontrol på dette område.

Det rådgivende udvalg efterlyste oplysninger om den seneste periodes omsætning af skovfrø og -planter, herunder handel med andre EU-lande, import og indsamling. Det blev præciseret, at oplysningerne var væsentlige for at man på basis af en valid kortlægning kan understøtte en fokuseret udvikling og tilpasning i erhvervet.

Styrelsen oplyste, at man vil publicere data om importerede mængder og om indsamlede mængder på hjemmesiden snarest muligt. Styrelsen bad det rådgivende udvalg præcisere og begrunde hvilke yderligere oplysninger, der kunne være væsentlige for erhvervet, således at styrelsen kunne vurdere de omkostninger, der ville være forbundet med at udtrække og publicere de ønskede data. Netop import og eksport af frø og planter sammenholdt med høst fra de danske frøkilder blev vurderet værdifuldt af udvalget. En sammenstilling af de seneste 10-15 års høst af danske frøkilder er foretaget af Kåringsudvalget, hvorfor supplerende med de efterlyste import og eksportdata kan skabe en værdifuld kortlægning af omsætningen, herunder hvad vi fx mangler af danske frøkilder.

Vedrørende anmodninger om aktindsigt oplyste styrelsen, at antallet af anmodninger havde været 3 i 2010, 6 i 2011 og 1 indtil dato i 2012. Styrelsens nye juridiske enhed er blevet forelagt problemstillingen, og de er indforstået med at diskutere håndteringen af aktindsigtsanmodninger fremadrettet.

Styrelsen vil orientere det rådgivende udvalg om resultatet af disse fornyede overvejelser.

4. Opfølgning fra sidste møde

Vedrørende popler har Kåringsudvalget, på basis af sidste års møde i det rådgivende udvalg, yderligere overvejet kåring af nye moderkvarterer og håndtering af ændring af lokalisering af moderkvarter. Kåringsudvalget anbefalede: ”Konklusionen på drøftelserne ved mødet den 29. august var, at kåringsudvalget fortsat skal modtage anmeldelse og kåre et nyanmeldt poppelklon-moderkvarter, hvis planteskolen ikke hidtil har fået kåret den specifikke klon. Kåringsudvalgets praksis ved kåring af afprøvede poppelkloner er, at et medlem fra udvalget ved fotos og beskrivelse dokumenterer poppelkvarterets retmæssige eksistens og tilstand. Der må ikke være forvekslingsmuligheder ved høstning af stiklinger på arealet. Herefter kan udvalget godkende og indstille poppelkvarteret til kåring og give den et K-nummer.

Hvis der sker arealændring/fornyelse af et eksisterende og allerede kåret poppelkvarter, skal NaturErhvervstyrelsen i forbindelse med anden kontrol i planteskolen tage sig af også at kontrollere forholdene omkring poppel-moderkvarterne og opdatere godkendelsen på baggrund af opdaterede kort. Det vil kræve en ny anmeldelse til NaturErhvervstyrelsen fra ejeren (og ikke til Ad hoc kåringsudvalget). En poppelklon anmeldes ved brug af et anmeldesskema, hvor angives klonnavn, art/artshybrid, oprindelse (K-nummer, hvilken planteskole og mark, materialet kommer fra), etableringsår, areal, individer samt en kortskitse for klonens fysiske placering i planteskolen, dvs. hvor både gamle og nye moderkvarterer indgår. NaturErhvervstyrelsen vil forestå besigtigelsen af anmeldelsen. NaturErhvervstyrelsen vil efterfølgende sende oplysningerne om den opdaterede kåring til sekretariatet for Kåringsudvalget.

Kåringsudvalget anbefaler, at man i forbindelse med arealoplysninger angiver UTM-koordinater for hjørnerne af det/de enkelte poppelkvarterer i planteskolen – startende med det sydvestlige hjørne og retning med uret. Udvalget anbefaler ved anvendelse af flere poppelkloner i planteskolen tydelig skiltning for de enkelte kloners navne i marken, så forveksling undgås.” Det rådgivende udvalg tilsluttede sig Kåringsudvalgets anbefaling. NaturErhvervstyrelsen vil snarest udsende retningslinjer for anmeldelse af arealændring/fornyelse af eksisterende og allerede kårede poppelkvarterer.

Vedrørende et nyt kåringsformål, biomasseproduktion, har Kåringsudvalget, på basis af sidste års møde i det rådgivende udvalg, yderligere overvejet kåring på baggrund af et sådant formål. Kåringsudvalget:

”fastholdt, at der i den nye kategori kun kan indgå kvalificeret og afprøvet materiale, da det ikke er muligt at udføre en fænotypisk kåring (udvalgt) til biomasseformål. Den nye kategori til biomasseproduktion ønskes at være særskilt fra Vedproduktion, især pga. signalværdien om at der er tale om vidt forskellige formål og dermed egenskaber.... Udvalget fandt det vigtigt at gøre opmærksom på at give brugeren den rette varedeklaration for kategorien Biomasseproduktion og samtidigt gøre opmærksom på risikofaktoren ved at bruge den i skov.... denne kategori (bør) anvendes funktionsorienteret mht. arealbenyttelse og med stor hensyn til isolationsaspektet i fht. bevoksninger med god vedkvalitet.”

Det rådgivende udvalg tilsluttede sig det nye kåringsformål og anmodede NaturErhvervstyrelsen om at muliggøre kåring af materiale til dette formål snarest.

Arbejdsgruppen omkring en frivillig herkomstordning for ikke EU-arter, bestående af repræsentanter for planteskoler, frøhandlere og juletræsdyrkning, gav en status for arbejdet. Det blev fremhævet, at erhvervet foretrak at bibeholde den nuværende ordning med dansk myndighedscertificering af materialet. Arbejdsgruppen havde overvejet, hvordan man evt. kunne sikre en god dokumentation for oprindelsen af det importerede materiale, og redegjorde for dette. Ligeledes havde man overvejet at bringe et kontrolfirma ind i ordningen, og arbejdsgruppen bad i denne forbindelse styrelsen overveje, om styrelsen ville kunne godkende/udpege et sådant firma. NaturErhvervstyrelsen vil studere forslaget og sende kommentarer snarest. Styrelsen opfordrede fortsat arbejdsgruppen til at undersøge mulighederne for at etablere en branchekode for import af materiale, der stammer fra lande, der ikke er medlem af OECD. Branchekoden skal i så fald ikke inkludere en dansk myndighedscertificering af materialet.

5. Kåringsudvalgets beretning (bilag udsendt med indbydelsen)

Det blev oplyst, at Skov og Landskab vil indgå i en omorganisering og fra årsskiftet høre under Institut for Geovidenskab og Naturforvaltning (IGN). Nærmere orientering udsendes snarest via internettet.

Kåringsudvalget berettede om et år uden anmeldelser af nye bevoksninger til kåring, angiveligt fordi der var meget lidt frøsætning i 2012. Med de seneste to års betydelige antal afkåringer er antallet af kårede bevoksninger og frøplantager faldet 12 pct. og udgør nu 326 frøkilder. Der er indgivet forhåndstilkendegivelser om anmeldelser næste år.

Ad hoc Kåringsudvalget ønsker at få undersøgt muligheden for en navneændring. Før 2002 var navnet i årtier Kåringsudvalget for skovfrø og –planter. Udvalget er et fast udvalg og har eksisteret permanent siden 1969 i statens regi og har haft møder og aktiviteter hvert år siden. Derfor ønsker udvalget af signalmæssige grunde en navneændring, så det nye navn igen er ”Kåringsudvalget for skovfrø og –planter. Samtidigt ønskes udarbejdet en forretningsorden for udvalget, samt at udvalget er angivet på NaturErhvervstyrelsens hjemmeside. Ønsket er til behandling i NaturErhvervstyrelsen.

Der er bragt en lille artikel til Altinget og Skoven i et forsøg på at få finansiering af kåringsarbejdet på Finansloven.

Erik Kjær med flere har udfærdiget et notat vedrørende asken og hvilke tiltag, der gøres for at skabe sunde ask, som er resistente mod asketoptørren. Kåringsudvalget fandt samarbejdsprojektet med at udvælge ”sunde” ask i de danske skove og etablering af et formeringskvarter med ask særdeles positivt og prisværdigt. Tidshorisonten for levering af frø af modstandsdygtig ask forventes at være ca. 10 år.

Kåringsudvalgets drøftelser og konklusioner omkring karing af popler og omkring et nyt kåringsformål rettet mod biomasseproduktion fremgår af punkt 4 ovenfor.

6. Orientering om skadegørere

Skov og Landskab gav en status for arbejdet med asketoptørre med reference til et udleveret notat af Erik Kjær med flere. I samarbejde med Naturstyrelsen og Skovdyrkerne vil Skov og Landskab udtage podekviste fra modstandsdygtige ask over 50 år i danske skove samt fra to frøplantager. Formålet er at redde asken ved at etablere et formeringskvarter med ask, der giver sundt afkom. Tidshorisonten for levering af frø af modstandsdygtig ask forventes at være ca. 10 år.

NaturErhvervstyrelsen orienterede om overvågning for planteskadegørere, herunder *Phytophthora ramorum*, *Gibberella circinata* og *Anoplophora* arter. Hvis disse skadegørere, der er reguleret i hele EU, findes, bliver skadegørere og værtsplanter destrueret, og der iværksættes forøget overvågning i området.

7. Eventuelt – herunder næste møde

Næste møde finder sted 3. oktober 2013.